

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 16(9) ให้เทศบาลเมืองพัทยา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง พระราชบัญญัติสภาตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 67(5) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2542 เห็นชอบสาระสำคัญของนโยบายและแผนการจัดการศึกษาพื้นฐาน 12 ปีตามที่สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติเสนอในมาตรการที่เกี่ยวกับท้องถิ่นดังนี้ (กรมวิชาการ. 2544 : 21)

เนื่องจากสภาพปัญหาสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรตนเอง ทำให้เด็กก่อนวัยเรียน ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกสุขลักษณะและและพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเป็นรากฐานบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็กเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ การพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพทำได้โดยให้การศึกษา ทั้งนี้เพื่อช่วยปรับปรุงจิตใจ อุดมคติของคนที่ดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขประเทศพัฒนาและกำลังพัฒนาจึงพยายามให้การศึกษาเป็นเครื่องมือช่วยสร้างคนในประเทศต่าง ๆ จึงเน้นสถาบันการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการพัฒนาความพร้อมให้เด็กก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมเป็นการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมของเด็กเพื่อเตรียมรับการศึกษาในระดับต่อไป ศูนย์เหล่านี้มีชื่อเรียกต่างกันเช่นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมพัฒนาชุมชน ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดของกรมการศาสนา ศูนย์โภชนาการเด็กของกรมอนามัย สถานสงเคราะห์เด็กก่อนวัยเรียนของ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น (สมประสงค์ วงษ์อุบล. 2543 : 2)

การจัดการศึกษารูปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นนโยบายอีกนโยบายหนึ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 78 กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 30 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2537 มาตรา 67(5) ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากกรมพัฒนาชุมชน ในปี 2544 ต่างๆ หลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาด้านการดำเนินงานของศูนย์ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ และสถานที่ ดังนั้นการศึกษาสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลเมืองลพบุรีสามารถนำไปปรับปรุงส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สมประสงค์ วงษ์อุบล. 2543 : 3)

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนเป็นอันมาก พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับผู้มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และไม่ตรงกับวิชาที่สอน ครูทำงานในหน้าที่ไม่มีคุณภาพ ไม่ศรัทธาต่ออาชีพ ขาดอุดมการณ์ และมีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาชีพ เพราะคิดว่าอาชีพครูไม่ก้าวหน้า บางครั้งครูรับภาระหนักเกินไป เกิดความจำเจเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้น ขาดกระบวนการสอนอย่างแท้จริงยังคงใช้วิธีการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง (สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2542 : 26)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงได้สนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี อยู่ในระดับใด เพื่อนำเอาผลการศึกษาที่ได้มาพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองลพบุรี อำเภอเมืองจังหวัดลพบุรี

ประโยชน์ของการศึกษา

ผลการศึกษาเป็นข้อมูลในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรีเป็นแนวทางในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองลพบุรี ให้สอดคล้องกับงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง จำนวน 120 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหาการศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ใน 4 ด้าน ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไป
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
4. ขอบเขตระยะเวลาระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่ เดือนเมษายน 2553 ถึง เดือนตุลาคม 2553

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ปกครองนักเรียนของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองลพบุรี จำนวน 120 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ใน 4 ด้าน ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหาร หมายถึง การทำงานโดยกลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงาน 4 ด้าน เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่มีความสำคัญงานหนึ่งของสถานศึกษา ในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง งานสนับสนุนและบริการหน่วยงานต่างๆของโรงเรียนและหน่วยงานนอกโรงเรียนไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

การบริหารงานบุคคล หมายถึง การบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เหมาะสมกับงานตามวัตถุประสงค์และความต้องการ โดยสามารถดึงดูด ชำรงรักษาพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ พึงพอใจที่จะอยู่ปฏิบัติงานกับหน่วยงานนานที่สุดเท่าที่หน่วยงานต้องการ ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานสามารถกระทำการกิจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความมุ่งหมาย

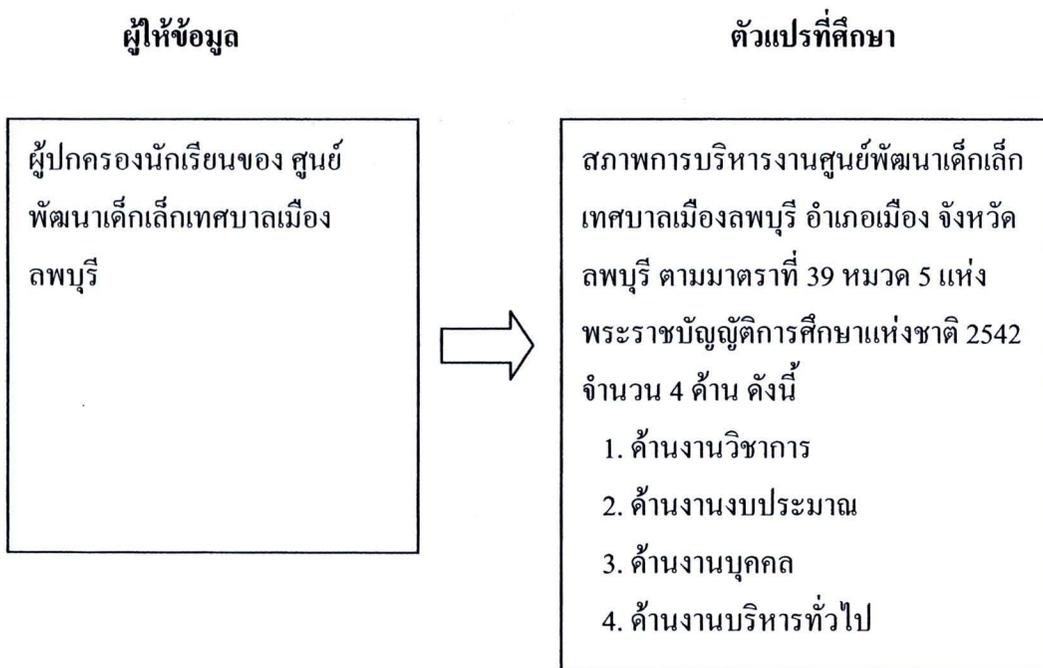
การบริหารงานทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการ 1) อาคารสถานที่สะดวกสบายมีความปลอดภัยมีพื้นที่เหมาะสม 2) การจัดสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารให้มีความปลอดภัย มีทิวทัศน์ที่สวยงาม 3) งานกิจการนักเรียน ส่งเสริมการศึกษานอกสถานศึกษารวมทั้งพัฒนาปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนรู้จักกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ 4) งานสัมพันธ์กับชุมชนและประชาสัมพันธ์ เผยแพร่กิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนา การบริหารงาน เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ใช้ดูแลเด็กมีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษาเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียน องค์กรชุมชน ร่วมจัดกิจกรรมให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาต้องการศึกษาสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยยึดแนวคิด จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 51) ที่กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เป็นตัวแปรในการศึกษาซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา